JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA

BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA

UPIMAJI WA KITAIFA WA DARASA LA NNE

03 MAARIFA YA JAMII

Muda: Saa 1:30 **MAJIBU** **Mwaka: 2024**

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A na B zenye jumla ya maswali manne (4).
2. Jibu maswali yote katika kila sehemu.

maktaba.tetea.org
TETEA

SEHEMU A (Alama 28)

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

1. Jibu kipengele cha (i) – (viii) kwa kuchagua herufi ya jibu sahihi na kuiandika katika kisanduku.

(i) Kwa nini tarehe 25 Julai ya kila mwaka inakumbukwa Tanzania?

A. Ni siku ya Muungano wa Tanganyika na Zanzibar

B. Ni siku ya kumbukumbu ya mashujaa

C. Ni siku ya uhuru wa Tanganyika

D. Ni siku ya uhuru wa Zanzibar

Jibu sahihi ni B. Ni siku ya kumbukumbu ya mashujaa.

Tarehe 25 Julai hutumika kuwakumbuka mashujaa waliopigania uhuru na maendeleo ya Taifa.

(ii) Sera ipi iliasisiwa na hayati Rais Benjamin William Mkapa?

A. Soko huria

B. Ubinafsishaji

C. Ujenzi wa viwanda

D. Ujamaa na kujitegemea

Jibu sahihi ni B. Ubinafsishaji.

Rais Mkapa alisisitiza sera ya ubinafsishaji kwa kuuza au kuhamisha baadhi ya mashirika ya umma kwa sekta binafsi ili kuongeza ufanisi.

(iii) Kiongozi yupi nchini Tanzania huteuliwa na Rais kutoka miongoni mwa wabunge?

A. Waziri Mkuu

B. Spika wa Bunge

C. Makamu wa Rais

D. Jaji Mkuu

Jibu sahihi ni A. Waziri Mkuu.

Waziri Mkuu huteuliwa na Rais na lazima awe mbunge.

(iv) Kwa nini Wajerumani walivamia Tanganyika mwaka 1886?

A. Walihitaji masoko ya kuuza bidhaa za viwanda vyao

B. Walitaka kuzuia Waarabu Tanganyika

C. Waliwahitaji watu weusi kwenda kufanya kazi Ujerumani

D. Walitaka kufufua utalii katika mbuga za wanyama

Jibu sahihi ni A. Walihitaji masoko ya kuuza bidhaa za viwanda vyao.

Nchi za Ulaya zilivamia Afrika kutafuta masoko, malighafi na maeneo ya uwekezaji.

(v) Vita vya Majimaji vilisababishwa na nini?

A. Unyonyaji uliotanywa na Waingereza

B. Ukatili wa Wanatumba dhidi ya Wajerumani

C. Tamaduni ya Kinjeketile kujaribu silaha zake

D. Unyonyaji uliotanywa na Wajerumani

Jibu sahihi ni D. Unyonyaji uliotanywa na Wajerumani.

Wajerumani waliwanyanyasa Waafrika kwa kodi, kazi za lazima na adhabu kali, jambo lililosababisha Vita vya Majimaji.

(vi) Njaa ipi hutumika kupata taarifa za mashujaa katika jamii?

A. Kuangalia misuli ya miili yao

B. Kwa kupiga ramli

C. Kwa kusoma na kusimuliwa

D. Kwa kuishi na ndugu zao

Jibu sahihi ni C. Kwa kusoma na kusimuliwa.

Historia ya mashujaa hupatikana kupitia vitabu, simulizi na masimulizi ya wazee.

(vii) Kwa nini Mwalimu Julius Kambarage Nyerere anakumbukwa Tanzania?

A. Aliharibu ubinafsishaji

B. Aliongoza harakati za kudai uhuru

C. Alianzisha sera ya soko huria

D. Aliharibu uzalishaji wa vyama vingi vya siasa

Jibu sahihi ni B. Aliongoza harakati za kudai uhuru.

Mwalimu Nyerere alikuwa kiongozi mkuu wa harakati za kupigania uhuru wa Tanganyika.

(viii) Yupi ni kiongozi wa shughuli za Serikali katika Bunge la Jamhuri ya Muungano wa Tanzania?

A. Spika wa Bunge

B. Rais

C. Mwanasheria Mkuu wa Serikali

D. Waziri Mkuu

Jibu sahihi ni D. Waziri Mkuu.

Waziri Mkuu ndiye msimamizi wa shughuli za Serikali ndani ya Bunge.

2. Jibu kipengele cha (i) – (vi) kwa kuoanisha kazi ya vifaa vya kupima hali ya hewa katika Orodha A na vifaa husika katika Orodha B kwa kuandika **herufi ya jibu sahihi** kwenye mabano.

Orodha A

(i) Kifaa kinachotumika kupima mwanga wa jua.

(ii) Kifaa kinachotumika kupima jotoridi.

(iii) Kifaa kinachotumika kupima mgandamizo wa hewa.

(iv) Kifaa kinachotumika kupima unyevunyevu.

(v) Kifaa kinachotumika kupima mwelekeo wa upepo.

(vi) Kifaa kinachotumika kupima ulekeo wa upepo.

Orodha B

A. Kipimajoto

B. Kipima mvua

C. Haigromita

D. Baromita

E. Anemomita

F. Kipimajoto

G. Stevenson screen

H. Kampeli Stok

Majibu:

(i) **H**

(ii) **A**

(iii) **D**

(iv) **C**

(v) **H**

(vi) **E**

SEHEMU B (Alama 22)

Jibu maswali yote katika sehemu hii.

3. Soma kifungu cha habari kifuatavyo kisha jibu maswali yanayofuata kwa kuandika jibu sahihi katika nafasi iliyoachwa wazi.

Katika kijiji chetu tuna rasilimali kama madini, nyumba na vyombo vya usafiri. Vilevile tuna misitu, mifugo, madini na ardhi. Rasilimali hizi hutumika kwa namna mbalimbali.

Kwa mfano, vitu kama duka na mashamba hutupatia ajira na kutuongezea kipato cha familia. Misitu hutupatia dawa za asili ambazo hutumika ya binadamu. Hali kadhalika, misitu husadia kufanyika kwa mvua ambapo ni muhimu kwetu. Mazao yetu huhitaji mvua ili yaweze kuota. Pia, misitu hutupatia mbao kwa ajili ya ujenzi wa nyumba zetu. Pia, misitu hutupatia kuni na mkaa kwa ajili ya kupikia. Ardhi yenye uoto wa asili hutupatia maeneo kwa ajili ya malisho ya mifugo yetu. Mifugo hutupatia nyama, maziwa na mbolea na yote hivi vinawasaidia kuongezeka kwa kipato cha familia.

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org

Prepared by Maria Marco for TETEA

Maswali:

(a) Kwa namna gani wanakijiji hunufaika na rasilimali zilizopo?

(i) Wananufaika kwa kupata ajira na kipato cha familia.

(ii) Wananufaika kwa kupata chakula na bidhaa kama nyama, maziwa na mazao.

(b) Misitu ina umuhimu gani kwa wanakijiji?

(i) Misitu hutupatia dawa za asili.

(ii) Misitu husaidia kupatikana kwa mvua.

(c) Kwa nini mvua ni muhimu kwa mazao?

Mvua ni muhimu kwa sababu husaidia mazao kuota na kukua vizuri.

(d) Uoto wa asili una umuhimu gani kwa wanyama?

Uoto wa asili hutoa malisho kwa mifugo.

(e) Kutokana na habari, upi ni umuhimu wa mbao kwa wanakijiji?

Mbao ni muhimu kwa sababu hutumika kujenga nyumba.

(f) Ni kwa namna gani mifugo huchangia kipato cha familia?

(i) Huchangia kwa kutoa nyama na maziwa yanayouzwa.

(ii) Huchangia kwa kutoa mbolea kwa kilimo.

(g) Wanakijiji wanatumieje kuni wanazozipata misituni?

Wanatumia kuni kwa ajili ya kupikia chakula.

4. Soma mchoro wa mfumo wa jua kisha andika majina sahihi ya sayari zilizopewa herufi A – D katika kipengele (i) – (iv).

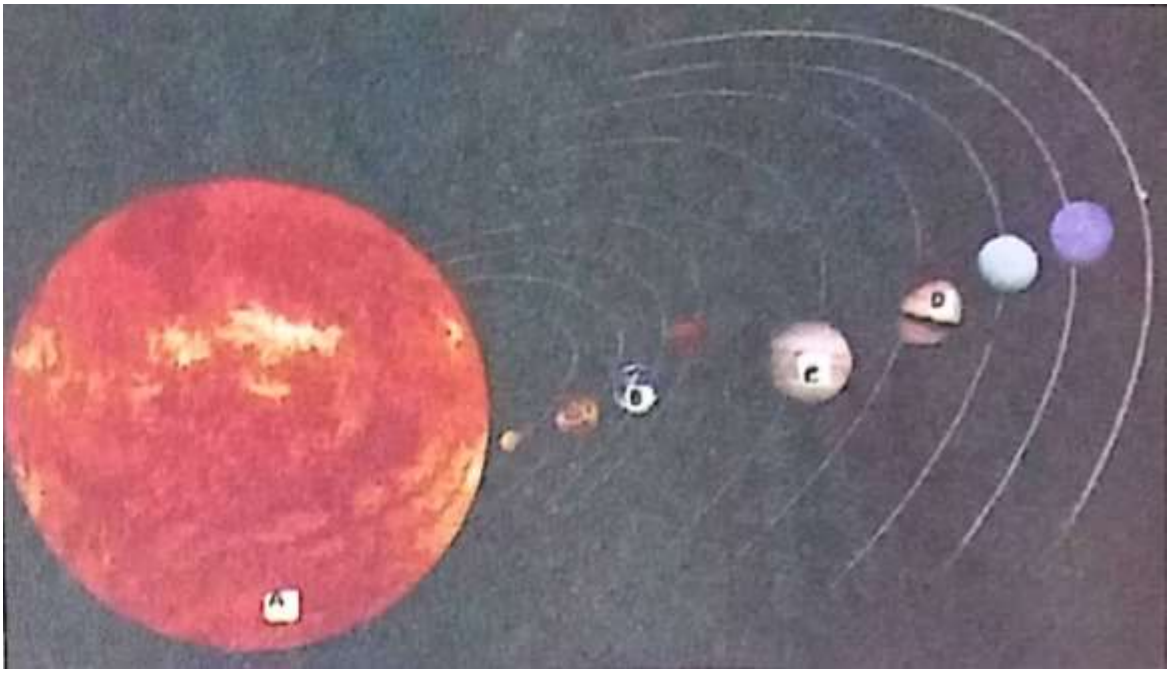

(i) A

Jua

(ii) B

Dunia

(iii) C

Sayari ya Jupita

(iv) D

Sayari ya Saitani (Saturn)

Find this and other free resources at: https://maktaba.tetea.org

Prepared by Maria Marco for TETEA